

Posudek rigorózní práce:

Magdalena Kordová:

Útěk pronásledovaných židů z Vídně v roce 1942. Interpretativní komentář deníku.

Rigorózní práce NRS IMS 2007, 159 str. (včetně transkripce deníku) + 10 str. příloh)

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Jiří Pešek, CSc.

Jako podklad k rigoróznímu řízení podala Magdalena Kordová svou úspěšně obhájenou magisterskou práci téhož názvu.

Všechny metodologické fasety „interpretativního komentáře“ - včetně nesnadného, ale nezbytného akademického odstupu k emocionálně náročnému tématu - zvládla M. Kordová výtečně a s pozoruhodnou odbornou i lidskou zralostí. Kapitoly věnované historickému kontextu a rodinnému zázemí obou protagonistů interpretovaného deníku se vyznačují odbornou historiografickou erudicí (vyzdvihla bych především schopnost syntetizovat různé metodické přístupy - od perspektivy regionální mikrohistorie a Alltagsgeschichte až po obecné dějiny). Nadto svědčí i o znalosti rozsáhlé deníkové literatury, která se stala významným referenčním momentem, takže ve své podstatě naplňuje práce Magdaleny Kordové v mnoha ohledech náročnou interdisciplinární delimitaci studia na našem institutu.

Zvláště oceňuji, že součástí interpretačně koncipované studie je přepis deníku - autentický text je v případě rozsáhle strukturované interpretace a odkazů na faktografii nejen neustále přítomným pevným referenčním bodem, ale zejména pozoruhodným literárně historickým pramenem.

V rámci kritické analýzy M. Kordová na několika místech upozornila, že nejasnosti panují i kolem samotného data vzniku strojopisu - mj na str. 121: *Lze se domnívat, že si autor při své cestě dělal pouze poznámky a text pak při přepisu doplňoval.* To je moment podstatný i z hlediska interpretace: pokud by se M. Kordová rozhodla tímto tématem se zabývat i nadále, pak by se alespoň přibližné časové určení vzniku strojopisné podoby (na základě vzpomínek zřejmě dosud žijící dcery, případných zmínek v „Mein Lebenslauf“ nebo „Mein letzter Wille“) mohlo stát podkladem pro komparaci s jinými literárními prameny (Alfred Polgar, Viktor Klemperer, Elie Wiesel, Witold Gombrowicz aj.): Adornova věta, že po Osvětimi nelze psát básně, se netýká jen „umělců“, ale vystihuje existenční trauma mnohem hlubší. Deníků a reflexí vztahujících se k tomuto tématu, které nebyly publikovány právě z „formálních“ důvodů, je zřejmě víc (doporučuji konzultovat s dr. Janišovou, editorkou Glazarovy knihy „Treblinka - slovo jako z dětské říkanky“). Například chemik Primo Levi dokázal zformulovat své myšlenky týkající se holocaustu zejména díky tomu, že se uchýlil k profesní terminologii.

Práci Magdaleny Kordové považuji za pozoruhodný výkon a s radostí ji doporučuji k obhajobě.

PhDr. Anita Pelánová, P

